

Helsinki 23.2.2021

Asia: Hallituksen esitys 246/2020 eduskunnalle laeiksi henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa sekä vankeuslain ja eräiden muiden seuraamusten täytäntöönpanosta annettujen lakien muuttamisesta:

Vankilavirkailijain liitto lausuu hallituksen esitykseen seuraavasti. Päihteettömyyden valvonta pitää saada yhdenmukaiseksi kaikissa seuraamusmuodoissa. Säädökset pitää muuttaa, että puhalluskoe kuin virtsa-, sylki tai verinäytekin voidaan ottaa riippumatta siitä, mitä seuraamusta tuomittu suorittaa. Tämä olisi selkeä ja yhdenmukainen käytäntö.

Valvotun koevapauden edellytyksiin ehdotetaan sitoumuksen poisottamista ja tilalle suostumus, joka korvaisi aikaisemmin olleen sitoumuksen. Tässä pitää olla todella tarkkana, että koevapautta suorittavalla pitää olla selkeä tieto siitä, mitä päihderikkomuksista seuraa sekä vanki noudattaa päihteettömyysvelvoitetta. Vanki pitää myös sitouttaa päihteettömyyteen ennen koevapauden alkamista.

Henkilötietojen luovuttamisessa Rikosseuraamuslaitoksen pitää ehdottomasti saada ilmoittaa vangin arvokkaasta omaisuudesta myös ulosottoviranomaisille. Tämä pitäisi saada velvoittavaksi toiminnaksi eikä pelkästään mahdollisuudeksi, jota käytetään harkinnanvaraisesti.

Kurinpitokäsittelyssä on aikaisemman säännöksen mukaan oltava paikalla vankilan johtaja, turvallisuudesta vastaava virkamies ja esteetön todistaja. Nyt halutaan laista poistaa käsittelyssä läsnä olevat henkilöt. Käsittelyssä pitää ehdottomasti edelleen olla paikalla yksikön johtaja sekä turvallisuudesta vastaava virkamies, sillä muuten kurinpitokäsittelyn tekee täysin ulkopuolinen virkamies ja päätöksen tekee virkamies näkemättä edes kurinpidossa olevaa vankia.

Vangin kuulemiseen liittyvässä asiassa, on noussut esille asuttaminen vankilassa. Vankia pitää nykyisin aina kuulla myös asuttamisen suhteen, mikä on aikaa vievää sekä mielestämme asuttaminen on hallintotoimintaa eikä mitään päätöksentekoa. Yleensä vangin siirto toiselle osastolle johtuu turvallisuudesta, mutta tämänkaltaisen kuuleminen mahdollistaa vangin valittamisen päätöksestä ja näin myös kuormittaa liikaa eri viranomaisia.

Turvallisuustietorekisteriin pitäisi saada myös mahdollisuus kirjata yhteiskunnan vaarantavia tekijöitä, eikä pelkästään vankila-aikaisen rikollisuuden ehkäisemiseen. Rekisterissä olevien tietojen säilyttävyys pitää olla ainakin sen 10 vuotta. Karkaamisalttiuteen sekä rikollisen toiminnan jatkamiseen liittyvät tiedot pitää olla saatavilla ainakin 10 vuoden ajan. Lisäksi järjestäytyneen rikollisuuteen liittyvät kaunat ulottuvat pitkälle aikavälille, mitä on hyvä selvittää pitemmältä ajalta.

Rekisterin tarkastamisoikeutta vangeille pitää todella tarkkaan miettiä, miten se toteutetaan. Tulosten antaminen vangille henkilökunnan jäsenistä, jotka ovat työnsä puolesta tarkastaneet vankiin liittyviä asioita, pitää tarkasti rajata. Turvallisuustyötä tekevät virkamiehet voivat joutua todelliseen uhkaan, jos vangille annetaan tulosteita heitä katsoneista virkamiehistä.

Kokonaisuudessa nykyinen hallituksen esitys on liittomme mielestä erittäin hyvä.

Antti Santamäki

Vankilavirkailijain Liitto VVL r.y

Pääluottamusmies / Puheenjohtaja